

23. april 2026

Lektorlagets høringsinnspill til

Representantforslag 218S om treårig lærerutdanning som bidrag til flere kvalifiserte lærere i norske klasserom

Takk for muligheten for å bidra med innspill. Vi deler Senterpartiets engasjement for å sikre tilgang på kvalifiserte lærere i hele landet og anerkjenner behovet for tiltak som kan styrke rekrutteringen til læreryrket.

Samtidig vil Norsk Lektorlag være tydelige på at tiltak for økt rekruttering ikke må gå på bekostning av kvaliteten i og lengden på lærerutdanningene. En sterk fellesskole forutsetter lærere med solid faglig og profesjonell kompetanse. Dette må også være utgangspunktet for videre utvikling av lærerutdanningene.

Norsk Lektorlag støtter ikke forslaget om en treårig lærerutdanning

Kompetente lærere til alle er et grunnleggende prinsipp for skolekvalitet i hele landet. Høy faglig kompetanse hos lærere er en forutsetning for god undervisning, sosial utjevning og tillit til fellesskolen. Det er bra for elevene at lærerutdanningene nå er hevet til masternivå. Erfaringer og forskning viser at lærerens faglige og profesjonelle kompetanse er den enkeltfaktoren som har størst betydning for elevenes læring. Lærerutdanningene må derfor ha et omfang og et nivå som gir studentene tilstrekkelig faglig fordypning, didaktisk kompetanse og profesjonell trygghet.

Norsk Lektorlag støtter ikke forslaget om å etablere et studietilbud for treårig lærerutdanning i samarbeid med kommunesektoren og UHS.

En treårig utdanning vil ikke gi rom for den nødvendige kombinasjonen av faglig fordypning, forskningsbasert kunnskap, profesjonsfag og praksis som dagens skole krever.

Lektorlaget mener:

- lærerutdanningene bør ligge på masternivå
- lengre utdanning gir økt faglig trygghet, bedre undervisningskvalitet og styrker profesjonens status
- svekkede utdanningskrav vil ramme sårbare elevgrupper hardest

Vi støtter ikke forslaget om en desentralisert og fleksibel lærerutdanning eller en modulbasert ordning fram til mastergrad

Lektorlaget mener det i stedet bør prøves ut en lønnet turnusordning hvor den ansatte som har mastergradsfordypning i et vitenskapsfag som har overføringsverdi til skolefagene tar teori (fagdidaktikk og pedagogikk) på universitet eller høyskole, som erstatning for dagens PPU. Dette tror vi vil gjøre integrasjonen mellom fagdidaktikk, pedagogikk og praksis enklere for studenten/den ansatte. Akademikere som har faglig fordypning i fagene på masternivå, og gjerne også arbeidserfaring fra ulike bransjer og fagområder, kommer på denne måten raskere inn i læreryrket med en lønnet turnusordning, samtidig som de får den siste nødvendige kvalifiseringen. En lønnet turnusordning mener vi også vil kunne bidra til å utvikle samarbeidet mellom praksisskolene og UH-sektoren.

Mastergrad kombinert med PPU er den viktigste veien til en yrkeskarriere i skolen for akademikere og andre profesjoner med og uten yrkeserfaring, og PPU-studiet bør derfor få større nasjonal oppmerksomhet. Antall PPU-studenter ble redusert fra 2012-2022, ifølge NOKUT. Antallet studieplasser på PPU-A må økes slik at PPU-utdannede lektorer også i framtida utgjør en betydelig del av undervisningspersonalet på ungdomstrinnet og i videregående opplæring.

Ordningen for omgjøring av lån til stipend for kandidater fra grunnskolelærerutdanningene og integrert lektorprogram må utvides til også å gjelde kandidater som har en faglig mastergrad kombinert med PPU-A. At ordningen kun gjelder noen lærerutdanninger, og ikke alle, utgjør en skjevhet i incitament-strukturen.

Rekrutteringsutfordringer må løses helhetlig

Norsk Lektorlag deler bekymringen for lærerrekruttering, særlig i distriktene. Samtidig mener vi at årsakene til rekrutteringsutfordringene i større grad ligger i arbeidsvilkår, lønn, arbeidspress og manglende profesjonell autonomi – ikke i utdanningens lengde alene.

Vi har derfor pekt på behovet for:

- bedre rammevilkår for lærere i skolen
 - tydeligere ansvar hos lokale skolemyndigheter for å sikre kvalifiserte lærere
 - langsiktige planer for kompetanseutvikling, etter- og videreutdanning og veiledning av nyutdannede
-

Senterpartiets representanter har foreslått:

forslag:

1. Stortinget ber regjeringa etablere eit studietilbod med treårig lærarutdanning i samarbeid med kommunesektoren og universitet- og høgskulesektoren.
2. Stortinget ber regjeringa leggje til rette for at ei treårig lærarutdanning blir tilbydd desentralisert og fleksibelt, slik at vaksne med erfaring frå skule og lokalsamfunn i heile landet kan ta utdanninga ved sida av arbeid.
3. Stortinget ber regjeringa sørge for at ei treårig lærarutdanning kan byggjast på ved hjelp av ei modulbasert ordning fram til mastergrad.